

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/573/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312200884
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1312200884.1

Rozhodnutie

Krajský súd Bratislava, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci navrhovateľov: 1./ C. T., B. XX. XX. XXXX, X. X.Á. B. X., J. C., N.. W. Č.. XXXX/X, 2./ H. W., B. XX. XX. XXXX, X. U., Š. Č.. XXX, 3./ K. W., B. XX. XX. XXXX, X. W. B. W. Č.. XXXX, všetci zastúpení advokátkou Mgr. Evou Ivančovou, so sídlom Bánovce nad Bebravou, M. R. Štefánika č. 55/2 proti odporcovi: Poistovňa Slovenskej sporiteľne, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Tomášikova č. 48, IČO: 35 851 023, o zaplatenie 4.441,26 €, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č. k. 7C/10/2012-84 zo dňa 17. júna 2013, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom 1./, 2./, 3./ náhradu trov odvolacieho konania a to trovy právneho zastúpenia vo výške 168,52 € na účet Mgr. Evy Ivančovej, advokátky v Bánovciach nad Bebravou, M. R. Štefánika č. 55/2, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi 1./ istinu 1.480,42 €, navrhovateľovi 2./ istinu 1.480,42 €, navrhovateľovi 3./ istinu 1.480,42 €, ako aj náhradu trov konania vo výške 267,- €, titulom súdneho poplatku a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.148,17 €, k rukám T.. Q. N., advokátky so sídlom v X. B. X., T.. G.. Š. XX/X, N.: XXX XXX XX, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom exekúcie.

Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal zistil, že L. W., B. XX. XX. XXXX P. V. uzavrel s odporcom dňa 21. 01. 2004 poistnú zmluvu, ktorej predmetom bolo kapitálové životné poistenie na poistnú sumu vo výške 221.999,- Sk so začiatkom poistenia a platenia poistného počnúc dňom 01. 02. 2004 na dobu 10 rokov, poistné splatné jednorazovo vo výške 175.144,- Sk, s tým že v prípade dožitia ako aj v prípade akejkoľvek smrti bude realizované plnenie zo strany poistníka vo výške 221.999,- Sk, pričom poistený neoznačil žiadnu osobu oprávnenú na výplatu poistného plnenia pre prípad vzniku poistnej udalosti, t. j. smrti poisteného. Súčasťou tejto zmluvy boli Všeobecné poistné podmienky poistiteľa a Všeobecné poistné podmienky pre poistenia a Osobitné poistné podmienky poistiteľa. Ďalej bolo zistené, že v rámci likvidácie poistnej udalosti (smrť poisteného) bolo celé poistné plnenie priznané L. W. ako spolu žijúcej osobe poisteného podľa Občianskeho zákonníka, finančné prostriedky zaslané podľa § 797 Občianskeho zákonníka (list z 01. 04. 2011). L. W. zomrel dňa XX. XX. XXXX. Z pripojeného dedičského spisu bolo zistené, že dedičmi po nebohom sú navrhovatelia a ich dvaja bratia L. W. a Y. W., z ktorých len L. W. bol vyplatený zo strany odporcu titulom poistného plnenia v plnej výške poistnej sumy. Z osvedčenia o dedičstve zo dňa 26. 01. 2012 č. 1D/180/2010-59, Dnot 344/2010, súd zistil, že poručiteľ L. W. zomrel ako slobodný, bezdetný, jeho rodičia tiež zomreli, závet ani listinu o vydedení nezanechal. Dedičské rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 26. 01. 2012 obsahovalo dohodu dedičov o vysporiadaní dedičstva po nebohom. Z

korešpondencie medzi účastníkmi konania ako aj pripojeného spisu poisťnej udalosti bolo zistené, že odporca najprv plnenie vo výške 4.441,26 € mienil rozdeliť medzi všetkých dedičov každému 20 % z poisťného plnenia, následne po uplatnení si nároku z poisťného plnenia zo strany L. W., plnil odporca celú sumu iba jemu, vychádzajúc z listinných dokladov predložených zo strany žiadateľa, a to potvrdenie starostu obce a lekárske potvrdenie ošetrojúcej lekárky nebohého. Z potvrdenia Č., H. U., zo dňa 07. 04. 2011 vyplynulo, že na účte nebohého bol dňa 02. 05. 2008 zriadený súhlas inkasom v prospech ZSE, a. s., a SPP, a. s. Z čestného prehlásenia Y. X. - suseda nebohého zo dňa 21. 03. 2011 bolo konštatované, že nebohý L. W., žil v spoločnej domácnosti s nebohú matkou H. o ktorú sa staral, prehlasovateľ nemal znalosť o tom, že by sa L. W. podieľal na spoločnej domácnosti, nemôže potvrdiť, že v dome býval, hoci ho v V. vídaval spolu s družkou. Z listu predloženého stranou navrhovateľov (č. I. 35 - bez dátumu) vyplynulo, že H. W. chcela aby po jej smrti pozostalosť (rodinný dom) dostal L. W., lebo ju opatruje a nie L.. Z potvrdenia Obecného úradu V. signovaného starostom obce L. X., vyplynulo, že L. W., je ich občan, má trvalý pobyt v ich obci, býva v rodinnom dome sup. č. XX, v poslednom období sa zdržiaval v ich obci a občas navštevoval priateľku T. W., bytom L. XXX. Potvrdenie bolo vydané na vlastnú žiadosť L. W.. Z ďalšieho potvrdenia Obecného úradu V. (L. X.) vyplynulo, že L. W. mal za posledných 5 rokov trvalý pobyt v V. sup. č. XX (bez dátumu), z ďalších potvrdení vyplynulo, že aj H. H. L. W. mali totožný trvalý pobyt. Z lekárskeho potvrdenia T. V. z 25. 03. 2011 vyplynulo, že pacient L. W. sa staral o svoju t. č. nebohú matku H., vozil ju na pravidelné lekárske kontroly, nakoľko jej ochorenie bolo veľmi závažné, taktiež sa staral o svojho t. č. nebohého brata L., sám je chorý, je tiež pod lekárske dozorom, chodíva na kontroly, vzhľadom k týmto skutočnostiam musel občas na pár dní zmeniť prostredie. Potvrdenie bolo vydané na vlastnú žiadosť L. W..

Prvostupňový súd ďalej uviedol, že z výsluchu svedka L. X. - starostu obce V. od 27. 12. 2010 vyplynulo, že z L. W. má kamarátsky vzťah od roku 1981, kedy sa svedok nasťahoval do V., svedok potvrdil, že trvalé bydlisko L. je v V., avšak fyzicky býval u priateľky v obce L., nevedel sa vyjadriť či L. žil v spoločnej domácnosti s matkou a s nebohým bratom L., nevedel sa vyjadriť k obdobiu rokov 2008 - 2009, ohľadom roku 2010 však mal za to, že L. býval určite v L.. K potvrdeniam, ktoré vydal na žiadosť L. W. svedok uviedol, že áno skutočne všetci traja L., L. a H. W. mali oficiálne vedený trvalý pobyt v V.C.. Na upresnenie obsahu potvrdení sa vyjadril, že formulácia bola L., keby formuloval potvrdenie on - napísal by to inak, čo sa týka slovného spojenia „že sa zdržiava“ znamenalo 2 - 3 dni. Z výsluchu svedka L. W. - brata navrhovateľov vyplynulo, že mal bývať v V. celý život až do kedy neumrel brat L., s týmto viedol spoločnú domácnosť a to tak, že posledné 2 roky pred smrťou L. tento platil energie, pričom svedok platil potraviny a benzín, keď bolo treba ísť s matkou alebo bratom k doktorovi, nevedel sa vyjadriť koľko činili výdavky na potraviny. Od 08/2010 - po úmrtí brata L. vedie spoločnú domácnosť s priateľkou W. P. L., predtým ju len navštevoval. Čo sa týka vedenia spoločnej domácnosti s nebohým L., vždy bol nápomocný pri vybavovaní, pri varení sa striedal s bratom. Z výsluchu svedka Y. W. - brata navrhovateľov vyplynulo, že v V. býval do roku 1977, odšťahoval sa len do vzdialenosti 6 km, matku pravidelne navštevoval, uviedol, že brat L. sa o ňu staral, po jej smrti zostali bývať v dome brat L. H. L., ktorí viedli spoločnú domácnosť a po smrti L. býval brat L. v dome asi ešte jeden rok. Svedok potvrdil, že brat L. sa podieľal polovicou nákladov v spoločnej domácnosti, sám svedok to kontroloval a pýtal sa matky i bratov L. H. L., informoval sa nakoľko mal záujem na riadnom chode domácnosti. Svedok uviedol, že nemá dobré vzťahy s navrhovateľmi, je však vďačný L., že sa staral o matku a brata L..

Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 788 ods. 1, 3, § 797 ods. 1, 2, § 817 ods. 1, 2, 3, § 818 Občianskeho zákonníka, keď z vykonaného dokazovania mal nesporne preukázané, že došlo medzi nebohým L. W. a odporcom k uzavretiu poisťnej zmluvy o Kapitálovom životnom poistení č. XXXXXXXX dňa 22. 03. 2004. Dňa 23. 08. 2010 došlo k poisťnej udalosti (smrť poisteného), kedy v rámci poisťnej zmluvy odporca pri likvidácii poisťnej udalosti postupoval podľa § 817 ods. 3 Občianskeho zákonníka a plnenie poskytoval v plnej výške jednému z dedičov, u ktorého mal za to, že išlo o osobu, ktorá žila s poisteným v spoločnej domácnosti. Predmetná poisťná zmluva zahŕňa tzv. synalagmatický záväzok, kde účastníci tejto zmluvy sú nositeľmi práv a povinností, vyplývajúcich zo zmluvy a jej súčasťou VPP, VPP pre pripoistenie a OPP. Pojem inštitútu domácnosť upravuje ustanovenie § 115 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Spoločná domácnosť je spoločenstvo fyzických osôb, ktoré síce nemá právnu subjektivitu, avšak bez priznania tejto kvality právneho postavenia spôsobuje vznik, zmenu alebo zánik právnych vzťahov, práv a povinností determinujúcich existenciu pomeru určitej skupiny fyzických osôb. Predpokladá sa kumulatívne spojenie dvoch podmienok 1/ trvalo žiť, 2/ spoločne uhrádzať náklady na svoje potreby. Predpokladá sa tu spravidla spoločné bývanie, avšak nejde o

bezvýnimočnú podmienku, nakoľko nie je zásadne rozhodujúce ani to, či člen domácnosti je v nej prihlásený na prechodný alebo trvalý pobyt. Tu ide len o administratívnu vec, nemeniacu nič na úmysle žiť natrvalo v určitej spoločnej domácnosti. V danom prípade je takisto bezvýznamná dĺžka vedenia spoločnej domácnosti, ak sa nepochybné preukáže úmysel fyzickej osoby po určitý čas, že mala úmysel trvale žiť v spotrebnom spoločenstve s inými osobami.

Prvostupňový súd mal v konaní taktiež preukázané, že nebohý v poisťnej zmluve neurčil žiadnu osobu, ktorej mal odporca plniť v prípade vzniku poisťnej udalosti, takisto mal súd preukázané, že odporca bol slobodný, nemal žiadne deti, ani rodičov. Teda do úvahy prichádza spolu žijúca osoba, resp. okruh dedičov. Z vykonaného dokazovania mal prvostupňový súd za to, že zákonné predpoklady vedenia spoločnej domácnosti L. W. s nebohým L. tak ako to má na mysli inštitút podľa § 115 Občianskeho zákonníka neexistovali, odporca sa pri likvidovaní poisťnej udalosti uspokojil len s dvoma listinnými dôkazmi (potvrdenie o trvalom pobyte L. W. a lekárska správa ošetrojúcej lekárky nebohého L.). Prvostupňový súd poukázal na to, že uvedené doklady vôbec nezakladajú absolútne oprávnenie L. W. na plnenie z poisťnej zmluvy, napriek uvedenému odporca sa s týmto uspokojil a plnil v rozpore s právnymi predpismi. Uvedené nepodporili ani svedectvo samotného starostu obce, ktorý je navyše v kamarátskom vzťahu s L. W., takisto lekárska správa ošetrojúcej lekárky je sporná, navyše obe potvrdenia boli vydané účelovo pre plnenie z poisťnej zmluvy. V podstate čo sa týka výsluchov navrhovateľov a samotného L. a Y. W., ide o tvrdenie proti tvrdeniu, pričom sám svedok L. W. nedokázal riadne zadefinovať vedenie spoločnej domácnosti s nebohým, takisto nepreukázal úmysel trvalo žiť v spoločnej domácnosti s nebohým a s nebohou, na uvedené treba i súhlas samotných fyzických osôb, s ktorými mal L. W. viesť spoločnú domácnosť, čo však list nebohej matky úplne vylučuje.

Ustanovenie § 817 ods. 3 Občianskeho zákonníka upravuje ďalšie poradie osôb oprávnených pre prípad, že niet osôb uvedených v ods. 2. Na to aby bola splnená podmienka pre plnenie osobe, ktorá žila s poisteným po dobu najmenej 1 roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, je potrebné preukázať a/ že sa starala o spoločnú domácnosť, alebo b/ bola odkázaná výživou na poisteného. Pri odkázanosti pri výžive poisteného nie je rozhodujúce, či poistený mal voči tejto osobe vyživovaciu povinnosť zo zákona, ale to, že táto osoba bola na poisteného odkázaná a poistený jej poskytoval výživu, čo však nie je tento prípad. Keďže nejde o kumulatívne podmienky, súd skúmal samostatne naplnenie podmienok spĺňajúcich nárok podľa písmena a/, pričom mal za to, že odporca žiadnym spôsobom nepreukázal súdu, že plnenie poskytol oprávnenej osobe v takej výške ako poskytol. Prvostupňový súd vyhodnotil dokazovanie tak, že potvrdenie s ktorými sa odporca uspokojil na to, aby likvidoval poisťnú udalosť v prospech L. W. boli vydané účelovo, navyše ani z ich obsahu neboli preukázané podmienky vedenia spoločnej domácnosti L. W. s nebohým poisteným. Vzhľadom na uvedené právo na plnenie poisťnej zmluvy nadobudli dedičia poisteného, t. j. všetci súrodenci ako zákonní dedičia po nebohom. Vzhľadom na uvedené, súd návrhu vyhovel v plnom rozsahu ako dôvodnému, pričom poisťné plnenie považoval aj z hľadiska jeho rozdelenia medzi navrhovateľov podľa § 818 Občianskeho zákonníka za plnenie v súlade so zákonom.

O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a v konaní úspešným navrhovateľom priznal ich náhradu voči odporcovi. Trovy konania pozostávajú zo súdneho poplatku vo výške 267,- € a z trov právneho zastúpenia vo výške 2.148,17 € vyčíslených podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v platnom znení pri hodnote sporu 4.441,26 € za jeden úkon 160,71 € nasledovne príprava a prevzatie 160,71€ + režijný paušál 7,63 €, podanie návrhu 160,71 € + režijný paušál 7,63 €, účasť na pojednávaní dňa 25. 6. 2012, 26. 11. 2012, 21. 1. 2013, 6. 3. 2013, 17. 6. 2013, t. j. 5 x 160,71 + 2 x režijný paušál 7,63 € + 3 x režijný paušál 7,81 €. Cestovné autom Bánovce nad Bebravou - Bratislava a späť (5 hodín) mot. voz. zn. G. T. 1,6, t. j. 302 km á 6,3l = 19,03l x 1,5 € = 28,54 € x 5 = 142,70 €; strata času ako 1/60 výpočtového základu za každú začatú pol hodinu v roku 2012 = 12,71 € x 20 (10 hodín) = 254,20 €, strata času ako 1/60 výpočtového základu za každú začatú pol hodinu v roku 2013 = 13,01 € x 30 (15 hodín) = 390,30 €; hotové výdavky navrhovateľov: navrhovateľka 1 - cestovné autobusom 5 x 15,4 € Bánovce nad Bebravou - Bratislava a späť = 77,- €, navrhovateľ 2 - cestovné autobusom 5 x 12,2 € Skýcov - Bratislava a späť = 61,- €, navrhovateľ 3 - cestovné autobusom 5 x 19,60 € Krásno nad Kysucou - Bratislava a späť = 98,- €.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý žiadal napadnúť rozsudok zmeniť a návrh v celom rozsahu zamietnuť. Vo svojom odvolaní uviedol, že žalovanú pohľadávku navrhovateľa uplatňujú ako poisťné plnenie z poisťnej zmluvy kapitálového životného

poistenia č. XXXXXXXXX, uzavretej medzi ním a L. W., ako poistníkom a poisteným dňa 22. 3. 2004. Poistnou udalosťou je smrť poisteného, ktorá nastala dňa 23. 8. 2010. V rámci poistnej zmluvy nedošlo k určeniu oprávnených osôb na poistné plnenie, na vyplatenie poistného plnenia sa použilo ustanovenie § 817 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na preukázanie postavenia tzv. spolužívajúcej osoby p. L. W. v zmysle citovaného ustanovenia § 817 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ust. § 115 Občianskeho zákonníka došlo k vyplateniu poistného plnenia p. L. W.. L. W. preukázal postavenie spolužívajúcej osoby vyhlásením, že žil v spoločnej domácnosti so zosnulým L. W. v spoločnej domácnosti. Na doplnenie vyhlásenia predložil potvrdenie o svojom trvalom pobyte a trvalom pobyte matky a zosnulého brata. L. W. preukázal, že spotrebné spoločenstvo spoločnej domácnosti bolo založené na dlhoročných rodinných základoch. Odporca ďalej uviedol, že navrhovatelia nepreložili žiaden relevantný dôkaz, ktorý by preukázal skutočnosť, že L. W. netvoril spoločnú domácnosť so svojim zosnulým bratom. Všetky výpovede súrodencov L. W., ktorí sú navrhovateľmi boli jednotné. Na preukázanie svojich tvrdení preložili len list údajne písaný matkou rodiny W., kde vyjadruje svoje želanie, aby dom mal L. a nie L.. Naproti tomu posledný žijúci súrodenec Y. W., ktorý sa nepripojil k navrhovateľom, tvrdil, že L. W. žil so zosnulým bratom, a preto má právo na poistné plnenie. Navrhovatelia boli v konaní nositeľmi dôkazného bremena, t. j. nositeľmi povinnosti preukázať svoje právo na poistné plnenie. Jedinou možnosťou preukázať svoje právo na poistné plnenie, bola možnosť preukázať skutočnosť, že brat L. W. nezdiedal spoločnú domácnosť s bratom L. W., t. j. nebol v postavení spolužívajúcej osoby. Navrhovatelia túto skutočnosť nepreukázali, ich svedecké výpovede ostali jediným relevantným dôkazom, ktorý predložili, písomné dôkazy mali absolútne nulovú preukázanú hodnotu. Svedecké výpovede iných osôb odvolali svedecké výpovede brata Y. W. a starostu obce V., boli podľa svojho výsledku v prospech postavenia L. W.. Prvostupňový súd len na základe prirodzene jednotných svedeckých výpovedí navrhovateľov vyhovel návrhu, a to tým, že označil rozhodnutie odporcu o poskytnutí poistného plnenia za nesúladné s právnymi predpismi. Prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal navrhovateľmi predloženými dôkazmi a unesením či neunesením dôkazného bremena navrhovateľov. Počas vykonaného dokazovania nebolo spochybnené, že L. W. žil v mieste svojho trvalého pobytu. Rovnako nebolo spochybnené, že na tom istom mieste žil L. W., t. j. je nesporné, že spotrebné spoločenstvo, resp. spoločná domácnosť existovala. Sporným sa stal fakt, že L. W. miesto svojho trvalého pobytu opustil a žil so svojou družkou na inom mieste ešte pred smrťou svojho brata L., t. j., že spoločná domácnosť s bratom L. prestala existovať. Táto skutočnosť nebola preukázaná navrhovateľmi, naproti tomu brat Y. W. nezainteresovaná osoba, na strane navrhovateľov a ani na strane L. W. tvrdila počas svojej výpovede, že L. a L. W. spolu zdieľali spoločnú domácnosť až do smrti L.. Prvostupňový súd aj na základe vykonaných dôkazov mal mať za nepochybné, že spoločná domácnosť medzi bratmi existovala a nebolo preukázané, že existovať prestala. Sám L. W. vypovedal, že až po smrti brata L. W. napokon z miesta pobytu odišiel.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadrili navrhovatelia 1./ až 3./, ktorí žiadali napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. Mali za to, že prvostupňový súd v konaní úplne zistil skutkový stav veci na základe vykonaného dôkazného konania a dospel k správne posúdeniu veci. Dôvody, ktoré odporca v odvolaní uvádza, považovali za bezpredmetné, nakoľko v súdnom konaní bolo preukázané svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi, že odporca vyplatil poistné plnenie L. W. neoprávnene. Prvostupňový súd správne vyhodnotil, že potvrdenia s ktorými sa odporca uspokojil na to, aby likvidoval poistnú udalosť v prospech L. W. boli vydané účelovo. Z potvrdení, ktoré predložil L. W. odporcovi, nebolo preukázané, že viedol spoločnú domácnosť s nebohým poisteným, a preto súd správne rozhodol, že oprávnenými sú súrodenci, zákonní dedičia po nebohom L. W., ktorými sú navrhovatelia.

Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Predmetom konania je nárok navrhovateľov, ktorý sa domáhajú od odporcu zaplatenie sumy 4.441,26 €, a to každý z navrhovateľov po 1.480,42 € ako 20 % z poistného plnenia z poistnej udalosti (smrť poisteného) - Poistná zmluva č. XXXXXXXXX, ktorej majiteľom bol ich brat L. W., zomrelý XX. XX. XXXX.

Podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Podľa § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súčasťou poisťnej zmluvy sú všeobecné poisťné podmienky poisťiteľa schválené orgánom štátneho dozoru v poisťovníctve (poisťné podmienky), na ktoré sa poisťná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

Podľa § 797 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poisťenie vzťahuje (poistený).

Podľa § 817 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je dohodnuté, že poisťnou udalosťou je smrť poisteného, môže ten, kto poisťnú zmluvu s poisťiteľom uzavrel, určiť osobu, ktorej má poisťnou udalosťou vzniknúť právo na plnenie, a to menom alebo vzťahom k poistenému. Až do vzniku poisťnej udalosti môže určenie osoby zmeniť; ak nie je ten, kto zmluvu uzavrel, sám poisteným, môže tak urobiť len so súhlasom poisteného. Zmena určenia osoby je účinná doručením oznámenia poisťiteľovi.

Podľa § 817 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nie je oprávnená osoba v čase poisťnej udalosti určená alebo ak nenadobudne právo na plnenie, nadobúdajú toto právo manžel poisteného, a ak ho niet, deti poisteného.

Podľa § 817 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak niet osôb uvedených v odseku 2, nadobúdajú toto právo rodičia poisteného, a ak ich niet, osoby, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poisteného; ak niet ani týchto osôb, nadobúdajú toto právo dedičia poisteného.

Podľa § 818 Občianskeho zákonníka k vznikne právo na plnenie niekoľkým osobám a ak nie sú podiely určené, má každý z nich právo na rovnaký diel.

Po oboznámení sa s obsahom spisu má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne zistil skutkový stav veci v zmysle § 153 ods. 1 O. s. p. spočívajúc v tom, že L. W., narodený XX. XX. XXXX P. V., uzavrel s odporcom dňa 21. 01. 2004 poisťnú zmluvu, ktorej predmetom bolo kapitálové životné poisťenie na poisťnú sumu vo výške 221.999,- Sk so začiatkom poisťenia a platenia poisťného počnúc dňom 01. 02. 2004 na dobu 10 rokov, poisťné splatné jednorazovo vo výške 175.144,- Sk, s tým že v prípade dožitia, ako aj v prípade akejkoľvek smrti, bude realizované plnenie zo strany poisťníka vo výške 221.999,- Sk, pričom poistený neoznačil žiadnu osobu oprávnenú na výplatu poisťného plnenia pre prípad vzniku poisťnej udalosti, t. j. smrti poisteného. L. W. zomrel dňa XX. XX. XXXX ako slobodný, bezdetný, jeho rodičia tiež zomreli, závet ani listinu o vydedení nezanechal a dedičmi po nebohom sú navrhovatelia a ich dvaja bratia L. W. a Y. W..

Vyššie uvedené skutkové okolnosti medzi účastníkmi ani sporné neboli. Spornou zostala otázka či L. W. žil so zomrelým L. W. po dobu najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a či sa z toho dôvodu staral o spoločnú domácnosť alebo či bol odkázaný výživou na poisteného zomrelého, a teda či sú splnené podmienky pre priznanie poisťného plnenia len jemu alebo všetkým dedičom v zmysle § 817 ods. 3 posledná časť vety Občianskeho zákonníka.

Odporca pri likvidovaní poisťnej udalosti vychádzal z listín, a to z Potvrdení o trvalom pobyte L. W., vydané L. X., starostom obce V. /č. I. 40, 42, 43, 44 spisu/, v ktorých je len konštatované, že „L. W. je na trvalom pobyte v obci, kde býva v rodinnom dome súpisné číslo XX,“ a z Lekárskeho potvrdenie T. H. V. podľa ktorého „sa L. W. staral o svoju nebohú matku a taktiež sa staral o svojho už nebohého brata L.“. Z uvedených listín, ale nie je možné vyhodnotiť vedenie spoločnej domácnosti v zmysle § 115 Občianskeho zákonníka, keď nadovšetko tieto listiny boli spochybnené osobami, ktoré ich vydali. Starosta obce L. X. vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že „uvedené potvrdenie napísal na žiadosť L. Kolumbusa, s ktorým má kamarátsky vzťah potvrdil, že trvalé bydlisko L. je v V., avšak fyzicky býval u priateľky v obce L., nevedel sa vyjadriť či L. žil v spoločnej domácnosti s matkou a s nebohým bratom L., nevedel sa vyjadriť k obdobiu rokov 2008 - 2009, ohľadom roku 2010 však mal za to, že L. býval určite v L.“. Rovnako aj T. H. V. podala dňa 14. 1. 2013 Stanovisko k lekárskemu potvrdeniu /č. I. 55 spisu/ v tom zmysle „že dňa 25. 3. 2013 vydala potvrdenie pre L. W., že sa staral o svoju nebohú matku a svojho nebohého brata, tým ale myslela zdravotnú starostlivosť. Na aký účel bolo lekárske potvrdenie vydané oboznámená nebola,“ Vedenie spoločnej domácnosti je spochybňuje

aj list H. W. /č. I. 35 spisu/, ktorá „chcela aby po jej smrti pozostalosť (rodinný dom) dostal L. W., lebo ju opatruje a nie L.“ a Prehlásenie obyvateľov bytovky s. č. XXX Y. R. a H. R. /č. I. 52 spisu/ podľa ktorého „L. W. žije a býva od roku 2008 v spoločnej domácnosti s priateľkou T. W. v byte č. X v dome s. č. XXX P. L. a do V. odchádzal iba občas, nakoľko tam mal záhradu.“

Odvolačný súd zastáva názor, že nie je možné, aby niekto bol členom dvoch domácností /pozri R 34/1982, R 41/1986/, a ak teda viedol L. W. spoločnú domácnosť so svojou priateľkou T. W. nemohol ju zároveň viesť aj svojím bratom L. W.. Znakom domácnosti v zmysle § 115 Občianskeho zákonníka nie je ani prihlásenie fyzickej osoby k pobytu podľa predpisov o evidencii obyvateľstva. Súdna prax preto dospela k záveru, že spolužitie v zmysle § 115 je trvalé len vtedy, ak objektívne zistiteľné okolnosti svedčia o úmysle osôb založiť a viesť takéto spolužitie nielen na prechodnú dobu. Odvolačný súd s poukazom na vyššie uvedené zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade vykonaným dokazovaním, nebolo preukázané vedenie spoločnej domácnosti L. W. so zomrelým L. W. po dobu najmenšej jedného roka pred jeho smrťou, a preto poisťné plnenie patrí všetkým dedičom po zomrelom L. W.. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa aj patričným spôsobom odôvodnil /§ 157 ods. 2, 3 O. s. p./ a odvolačný súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. v stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V odvolaní odporca neargumentuje vôbec žiadnymi novými skutočnosťami a dôkazmi v zmysle § 205a O. s. p., s ktorými by sa prvostupňový súd riadne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia. Odporca v odvolaní viac-menej len namietal, že navrhovatelia boli v konaní nositeľmi dôkazného bremena, t. j. nositeľmi povinnosti preukázať svoje právo na poisťné plnenie a túto svoju dôkaznú povinnosť v konaní neunesli. Odvolačný súd má za to, že navrhovatelia v konaní označili vyššie uvedené listinné dôkazy, ktoré vedenie spoločnej domácnosti L. W. so zomrelým L. W. vylúčili a rovnako túto vylúčila aj svedecká výpoveď L. X., starostu obce V., a preto je námietka odporcu o neunesení dôkazného bremena navrhovateľmi bezdôvodná.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolačný súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p., keď navrhovatelia cestou svojej právnej zástupkyňi podali návrh na priznanie náhrady trov konania a priznal v konaní úspešným navrhovateľom 1./, 2./, 3./, náhradu trov odvolacieho konania vo výške 168,52 €, ktorú zaviazal odporcu s poukazom na ustanovenie § 149 ods. 1 O. s. p. zaplatiť právnej zástupkyňi navrhovateľov do troch dní.

Trovy odvolacieho konania predstavujú odmenu advokáta za 1 úkon právnej služby a to písomné vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 12. 9. 2013, keď odmena advokáta tento úkon právnej služby predstavuje s poukazom na § 10 ods. 1 písm. a) Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb sumu 160,71 €. Odmena aj s poukazom na ustanovenie § 15 písm. a) citovanej vyhlášky predstavuje sumu 168,52 € /160,71 € + 1 x 7,81 € režijný paušál/.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.